

יחידת מזון או „העברה” יתרה על התצרוכה בגבולות 5%.

השפעת אורך תקופת הניצול על הרווחיות היא קטנה. לפי מה שצויין לעיל יוצא שההפרש בין פרה שעמדה ברפת 4 שנים לבין פרה שעמדה 6 שנים הוא רק 25 לירות, לרעת הפרה קצרת-הימים. מעובדה זו ניתן להסיק שהננו רשאים להמשיך בסלקציה חריפה בעדר, בתנאי שהיא עשויה להעלות את התנובה הממוצעת ב־300 ק"ג לפרה לפחות. מכאן משתמעת גם התשובה לשאלת מכסת העגלות שיש לגדל לצור־

ך הבטחת פרות חליפין לעדר הקיים. הדיאגרמה והנתונים שסוכמו מאפשרים לב־דוק כדאיותה של כל קבוצת פרות בעלות תנור־בה מסוימת שבעדר. כאבן הבוחן בשעת ההכרעה על „כדאיות” קבוצת פרות זו או אחרת ישמש עודף ההכנסה על ההוצאות הישירות הצפוי, שאפשר לגלותו בעזרת דיאגרמה מעין זו.

משה זיידמן

קב' גזר, אוקטובר 1960

המסקנות שמוטל עלינו להסיק ולהכיר בהן הינן אלו:

בין הגורמים הקובעים את רווחיות הענף בולט באופן מיוחד בחשיבותו ענין הכנסת נטו לק"ג חלב, אולם למעשה אין גורם זה נתון במרותו של בעל עדר החלב. אחד הגורמים העיקריים, שהשפעתו רבה על רווחיות משק בקר החלב, הוא ההזנה, והכוונה היא למחיר הממוצע של יחידת המזון ולאפקטיביות ההזנה. אסתפק בדוגמה אחת: משק שמספק לפרותיו יחידת מזון העולה ב־21 אגורות בממוצע במ־קום 20 אגורות (כפי שצויין בחישובי בטבלה 1) ומגדיש בהזנה כדי הצטברות „העברה” של 10% במקום 5% עלול להפסיד כ־95 לירות מההכנסה לכל פרה. ברור איפוא שזהו גורם מכריע.

תנובת חלב ממוצעת גבוהה יותר עשויה להשפיע על הרווחיות בשיעורים בעלי־ערך רק במקרה שהיא בגבולות 300 ק"ג לפחות, כי רק אז היא מאזנת עליה של אגורה אחת במחיר

קיצוב מנת המזון לפי גובה התנובה מוטל בספק

יתכן שאין זה נכון שפרות חלב צריכות לקבל מנת מזון מרוכז בהתאם לגובה תנובתן. סמית ממונטאנה סיים זה עתה ניסוי שתוצאותיו מעידות כי במקרה שהפרות מקבלות מנת מזון מרוכז זעומה, הן משלימות את החסר על ידי צריכת כמויות גדולות יותר של מספוא גם במרעה ועל ידי כך מקבלות הן את יתרת חמרי המזון הדרושה להן ממקור זול יותר.

הניסוי נערך ב־24 פרות שחולקו לשתי קבוצות שוות. באחת קיבלה כל פרה קרוב לקילו אחד תערובת ליום, בעוד שבאחרת קיבלו הפרות קילו תערובת לכל שלושה קילו חלב מתוקן (F C. M.) שהניבו מעל ל־9 קילו ליום.

פרט למנת המזון המרוכז היה הטיפול בשתי הקבוצות וזה לחלוטין. שתי הקבוצות רעו באותו המרעה הדשן ונחלבו בדיוק באותן השעות.

בניסוי של סמית, אשר נמשך 84 יום, לא נתגלה כל הבדל מובהק בין שתי הקבוצות לגבי תנובת החלב היומית, או לגבי משקל גופן של הבהמות.

הוצאות ההזנה לכל 45 קילו חלב מתוקן היו 62 סנט בקבוצה אשר קיבלה את מנת המזון המרוכז הועזמה ו־82 סנט בקבוצה האחרת.

● מה זה pH? זוהי אמת־מידה, המראה את דרגת החומציות או האלקאליות של קרקע וכו'. דרגות ה־pH נעות בין 1 ל־14. הדרגות הנמוכות מציינות שהחומר הוא חומצי (או חמוץ); המספרים הגבוהים מוכיחים שהקרקע היא אלקאלי או מתוק. הדרגה 7 מציינת שהקרקע היא נייטרלית — לא חמוץ ולא מתוק. תחמיץ משובח — דרגת חומציותו צריכה להיות בין 3.5 ל־4.2, וזהו ה־pH הרצוי של תחמיץ.